

Gravier protiv Francuske¹ (broj 49904/21), 4.7.2024.

Povreda člana 6.2. (pretpostavka nevinosti)

Podnosilac predstavke je Laurent Gravier, francuski državljanin.

Bio je partner u dvije revizorske kuće (u jednoj kao potpisnik) koje su imenovane revizorima za grupu preduzeća.

U sklopu krivičnog postupka zbog finansijske prevare u toj grupi preduzeća podnosilac predstavke je stavljen pod sudsku istragu zbog revizorskog potvrđivanja lažnih podataka. Paralelno je podnio krivičnu prijavu s molbom za status građanske stranke kao žrtve krivičnog djela krivotvorenja i upotrebe krivotvorene isprave, te ometanja revizije ovlaštenog revizora od strane rukovodioca pravne osobe.

Istražni sudija je njegov zahtjev za status građanske stranke proglasio nedopuštenim. Podnosilac predstavke je izjavio žalbu na odluku, koju su potvrdila oba istražna odjela žalbenog i kasacionog suda.

Pozivajući se na član 6. stav 2. Konvencije, podnosilac predstavke prigovara da obrazloženjem i izrazima korišteni u presudama žalbenog i Kasacionog suda povrijeđeno njegovo pravo na presumpciju nevinosti.

Ceort protiv Rumunije (broj 47339/20), 4.7.2024.

Predstavka odbačena zbog neiscrpljivanja domaćih pravnih lijekova i kao očigledno neosnovana

Predmet se odnosi na krivičnu presudu javnog tužioca u Višem kasacionom sudu za korupciju.

Podnosioca predstavke je 2018. godine Visoki sud, u vijeću sastavljenom od troje sudija, osudio jer je tražio od osobe (C.V.A.), preko druge osobe (I.V.), novac za obustavu krivičnog postupka protiv C.V.A. I.V. je isti sud osudio na trogodišnju uslovnu kaznu zatvora zbog saučesništva u podmićivanju. Podnosilac predstavke izjavio je žalbu na odluku. Odluku je 2019. godine potvrdio Viši sud, u vijeću od pet sudija.

Pred Evropskim sudom, podnosilac predstavke se žali na osnovu člana 6 (pravo na pravično suđenje) Konvencije da je krivični postupak protiv njega bio nepravičan. Tačnije, on navodi da njegovi advokati nisu mogli da ispituju dokaze u procesu suđenja jer nisu imali pristup njegovom krivičnom predmetu. Takođe se žali na dokaze koji su korišteni u krivičnom postupku, posebno rezultatima poligrafa koji je uradio I.V., za koji tvrdi da je proveden nezakonito. On takođe tvrdi da je izjava C.V.A. mogla biti drugačije protumačena ako se čita u širem kontekstu. Osim toga, on izjavljuje da je njegova presuda bila zasnovana isključivo na izjavi I.V., ističući da je I.V. dobio uslovnu kaznu u zamjenu za svjedočenje. On je dodao da je njegov slučaj uključivao policijsku zamku. Na kraju, on izjavljuje da tročlano sudsko vijeće koje je presudilo u prvom stepenu nije bio "sud osnovan zakonom", jer nije zasjedalo kao "specijalizirano sudsko vijeće" u smislu odredbe 29 Zakona broj 78/2000.

¹ Informacije su pripremljene u saradnji između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju Sekretarijata Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine. Iste su informativnog karaktera i ne obavezuju Sud.

Evropski sud je posebno primijetio da podnosilac predstavke nije iscrpio domaća pravna sredstva u vezi sa pritužbama koje se odnose na pristup njegovih advokata krivičnom spisu i njegovu prvostepenu osudu "nespecijaliziranog" tročlanog sudskog vijeća.

Evropski sud je dalje smatrao da je podnosilac predstavke zapravo osporavao tumačenje dokaza od strane domaćih sudova za koje je tvrdio da su se mogle razumjeti drugačije da su se čitali u drugom kontekstu. Ovaj prigovor odnosio se na način na koji je Visoki sud imao tumačio dokaze i izvan je opsega preispitivanja Evropskog suda. Stoga je u ovom dijelu odbačena kao očigledno neosnovana.

Osim toga, Sud je primijetio da se osuda podnosioca predstavke nije temeljila samo na izjavama I.V. imajući u vidu da je Visoki sud ispitao i uzeo u obzir cijeli niz dokaza. Sud je zaključio da korištenje iskaza I.V., između ostalih dokaza, nije sama po sebi potkopala pravičnost postupka protiv podnosioca predstavke. Sukladno tome, ova je tužba odbijena kao očito neosnovana. I ovaj dio predstavke je odbačen kao očigledno neosnovan.

Evropski sud također nije pronašao elemente koji bi potkrijepili prigovor o policijskoj klopci. Pritužba je stoga odbijena kao očigledno neosnovana.

[Delga protiv Francuske](#) (broj 38998/20), 9.7.2024.

Povreda člana 7. Ek

Podnositeljica predstavke je Carole Delga, francuska državljanka.

Predmet se odnosi na predvidivost, u smislu člana 7. Evropske konvencije (nema kazne bez zakona), krivične osude podnositeljice predstavke.

Podnositeljica je predsjednica Regionalnog vijeća Oksitanije i osuđena je za diskriminaciju pravnog lica, Općine Boker /fr. Beaucaire, prema članovima 225-1 i 432-7 Krivičnog zakona.

Pozivajući se na član 7. Konvencije (nema kazne bez zakona), podnositeljica predstavke se žali na osudu za diskriminaciju, tvrdeći da nije bila predvidiva.

[Savinovskih i drugi protiv Rusije](#) (broj 16206/19), 9.7.2024.

Povreda člana 8. Ek

Podnosioci predstavke su Yulia Savinovskih i D.D. i K.K., ruski državljani.

Predmet se odnosi na raskid ugovora o starateljstvu i hraniteljstvu Julije Savinovskih za D.D. i K.K., dvoje male djece koja su, prije nego što su bila udomljena, od rođenja bila u državnim institucijama, na osnovu dijagnoze udomitelja kao transeksualca i promjene rodnog identiteta.

Pozivajući se na član 8. Kovencije (pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života), Julija Savinovskih se žali da oduzimanje D.D. i K.K. nije bilo neophodno u demokratskom društvu i da je povrijedilo njeno pravo na poštovanje porodičnog života. Pozivajući se na član 14. (zabrana diskriminacije) u vezi sa članom 8., žali se da je prestanak starateljstva nad D.D. i K.K. bio diskriminirajući, jer je promjena rodnog identiteta bila glavni osnov za tu odluku državnih vlasti.

Evropski sud je primijetio da su djeca imala ozbiljne medicinske dijagnoze, da su bila napuštena po rođenju i da su prije smještaja u porodicu podnosioca predstavke u dobi od jedne odnosno tri godine bila smještena u državnim institucijama. Odluka da se podnosiocu predstavke oduzme starateljstvo nad njima nije potkrijepljena bilo kakvim individualiziranim stručnim pregledom ili bilo kojom naučnom studijom o uticaju promjene rodnog identiteta na psihičko zdravlje i razvoj djece. Obrazloženje domaćih sudova prvenstveno se oslanjalo na pravnu nemogućnost da istospolni parovi budu prihvaćeni kao udomitelji. Nije uzeta u obzir naklonost koju bi djeca mogla imati prema podnosiocu predstavke i ostalim članovima njegove porodice.

Evropski sud je utvrdio da su nacionalne vlasti propustile da provedu detaljno ispitivanje sveukupne porodične situacije i da na odgovarajući način odvažu interese svake osobe, fokusirajući se na ono što bi bilo najbolje rješenje za djecu.

[Hyett Perger Cvitanović protiv Hrvatske](#), (broj 57743/19), 9.7.2024.

Povreda člana 6. Ek (kontradiktornost)

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud) je dana 9. srpnja 2024. objavio presudu u predmetu Hyett Perger Cvitanović u kojem je utvrdio povredu prava na pošteno suđenje zajamčenog člankom 6. Konvencije.

Podnositeljica je pred Europskim sudom prigovorila na temelju članka 6. Konvencije zbog nepravilnosti pri dostavi tužbe, čime je bila spriječena učinkovito sudjelovati u parničnom postupku pred hrvatskim sudom. Ujedno je prigovorila nezakonitom imenovanju privremenog zastupnika, te nezamjenjivanju istog usprkos nekvalitetnom zastupanju.

Bivši podnositeljičin odvjetnik je protiv podnositeljice, koja je živjela u Australiji, podnio građansku tužbu Općinskom sudu u Korčuli potražujući iznos od 8.000,00 kuna za ranije pružene pravne usluge. Općinski sud je diplomatskim putem podnositeljici pokušao uručiti tužbu, ali je konzularna služba u Australiji obavijestila sud da se podnositeljica više ne nalazi na adresi naznačenoj u tužbi. Stoga joj je domaći sud imenovao privremenog zastupnika - odvjetnika, da ju zastupa u parničnom postupku. Imenovani privremeni zastupnik nije podnio niti jedan podnesak niti je pristupio na tri ročišta održana tijekom prvostupanjskog postupka. Na tim ročištima pročitana je dokumentacija iz koje je bila vidljiva adresa podnositeljicine elektroničke pošte.

Općinski sud je djelomično prihvatio tužbeni zahtjev protiv podnositeljice. Privremeni zastupnik joj je pokušao dostaviti presudu na njezinu adresu u Australiju, ali je prema naznaci

na dostavnici istu odbila primiti. Ovrhovoditelj je podnio prijedlog za ovrhu protiv podnositeljice. Rješenje o ovrsi je podnositeljici uspješno dostavljeno diplomatskim putem iz drugog pokušaja na istu adresu.

Podnositeljica je podnijela prijedlog za ponavljanje parničnog postupka zbog nemogućnosti sudjelovanja u istom, istaknuvši manjkavosti u dostavi sudskih pismena, imenovanju privremenog zastupnika i u načinu na koji je bila zastupana pred domaćim sudom. Općinski sud je odbio njen prijedlog utvrdivši da je imenovanje privremenog zastupnika bilo zakonito i da je bila pravilno zastupana tijekom parničnog postupka. Županijski sud je odbio žalbu podnositeljice, Vrhovni sud je odbacio izvanrednu reviziju, a Ustavni sud je ustavnu tužbu podnositeljice proglasio nedopuštenom.

Europski sud je ponovio da koncept poštenog suđenja između ostalog nalaže da osoba protiv koje je pokrenut sudski postupak mora biti upoznata s tom činjenicom, te da su domaći sudovi dužni uložiti razumne napore da pozovu stranke da sudjeluju u sudskom postupku. Nadalje, prema hrvatskom Zakonu o parničnom postupku, ako stranka ne može sama saznati adresu osobe kojoj se treba dostaviti pismo, domaći sud će nastojati od nadležnog tijela ili na drugi način dobiti potrebne podatke. U konkretnom predmetu, tijekom parničnog postupka tužitelj je na dva ročišta dostavio dokumente u kojima je jasno bila naznačena podnositeljičina adresa elektroničke pošte.

Imajući u vidu važnost načela kontradiktornosti, Europski sud je smatrao da je prvostupanjski domaći sud trebao iskoristiti tu adresu e-pošte kako bi obavijestio podnositeljicu o postupku protiv nje, iako prema hrvatskim zakonima to nije bio službeni način dostave sudskih pismena, ili barem sugerirati privremenom zastupniku da to učini. Zaključio je da domaći sud nije uložio razumne napore kako bi obavijestio podnositeljicu o postupku koji se protiv nje vodio, slijedom čega je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije.

Podnositeljici je za troškove i izdatke pred Europskim sudom dosuđen 661 EUR, dok je zahtjev za naknadu nematerijalne štete odbijen zbog mogućnosti da zatraži ponavljanje postupka pred domaćim sudom.²

² Preuzeto sa: [Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava - Nova presuda - Hyett Perger Cvitanović protiv Hrvatske \(gov.hr\)](#)